

under et mundtligt Foredrag, at jeg af det, jeg tillader mig at udtale, tilstræffelig overveier ethvert enkelt Ord. Forøvrigt skal jeg ogsaa mene, at, naar jeg sagde „fundet paa“, saa var det ingenlunde sagt i en saadan Mening, som det forekommer mig, at den ærede Rigsdagsmand vil lægge deri. „Fundet paa“ anseer jeg for at være det samme som „opdaget“ eller „indseet“, og jeg har ikke villet, at det skulde tages i nogen anden, mindre sædvanlig Mening. Med Hensyn til den anden Unøiagtighed, jeg skulde have gjort mig skyldig i, troer jeg Formandens Utring viser, at jeg ingenlunde har gjort mig skyldig i en Unøiagtighed; thi Thinget kan jo ikke efter Forretningsordenen skaffe sig fri for at forhandle et saadant Forslag ved 3die Behandling. Den høitærede Formand har oplyst, at Afgjørelsen heraf ligger i hans Haand, hvilket jeg fuldkomment erkender, og det ligger altsaa ikke i Thingets Haand, men i Formandens, og selvfølgelig har Thinget ikke noget Middel til at forhindre det. Vilde man altsaa bevise, at jeg havde gjort mig skyldig i en Unøiagtighed, skulde man først paavise det Punkt i Forretningsordenen, hvorefter Thinget kunde nægte at tage Forslaget under Forhandling ved tredje Behandling.

Formanden: Maa ske den ærede Rigsdagsmand vilde tillade mig at bemærke, at, naar det bliver sat under Afstemning, hvorvidt Forslaget skal komme under Forhandling, eller ikke, ligger det i Thingets Magt paa en meget simpel Maade at afgjøre Sagen.

Tscherning: Jeg vender bestandigt tilbage til Hovedsagen, som indeholdes i dette Undringsforslag til Loven. Det er Lovens virkelige Indhold ændret paa en Maade, som ganske hænger sammen med, hvad der blev udtalt her sidst; thi jeg kan ikke lade være at gøre opmærksom paa, at naar man har søgt at tilfæste det, ved at sige, at det ikke er bragt under Dmtale sidste Gang, tager man fejl, thi jeg er fuldkommen overbevist om, at jeg sidste Gang gjorde den Bemærkning, at Loven vilde paa ingen Maade være farlig, naar Justitsministeren var bunden til at have en heel Plan forelagt, før han gav Bevilling,

en Plan, der indeholdt Forslag til en Afgjørelse mellem Bonden og Godseieren. Det er netop det, som ligger i dette Forslag; man maa vel lægge Mærke til, at vi stole altid paa det gode Forhold mellem Godseier og Bønder, medens de Herrer tvivle derom; de ere overbeviste om, at der ingen Forbindelse kan være mellem Godseieren og Bonden, at Godseieren aldrig kan omgaaes paa en skikkelig og ligefrem Maade med Bønderne (Nei! Nei!). Jeg er nu af den modsatte Overbeviisning, og jeg troer, at en Fideicommissseier, som paa Grund af et saadant Forbud er hindret fra at sælge Bøndergodset, sjøndt han er villig til at sælge dette, vil, naar han dertil finder Dpfordring, kalde Bønderne sammen og sige: Have I Lyft til at købe Eders Gaarde, Børn! og blive Selveiere, hvilket jo skal være saa nyttigt og gavnligt, maae I skaffe mig Adkomst dertil; jeg vil gjerne sælge, men jeg tør ikke forlange Tilladelsen, men I kunne forlange den, og saa kan jeg faae Bevilling paa den Maade, og saaledes gjøre, hvad I ønske, at jeg skal gjøre, uden nogen Ansøgning, og derved kunne vi naae det paa den hurtigste og simpleste og meest ligefremme Maade. Det er det, Forslaget gaaer ud paa, istedetfor at Loven gjør det til en Ting, der uden Videre gives Bønderne, uden at man veed, om det for dem har Noget at betyde eller ikke. Ved Forslaget derimod har det virkelig Noget at betyde, fordi det da bliver en Ting, der maa eftertrages saavel af Godseieren, som af Bonden. Det er derfor en langt bedre Redaction end den, der findes i Lovforslaget. Det er umuligt at faae Forslaget udtrykt fuldstændigere og rigtigere, end her er skeet; thi, naar man gaaer ud fra den traditionelle Anerkendelse af, at der skal bestaae og virkelig bestaae et godt Forhold mellem Godseieren og Bonden, saa vil Godseieren ikke blot søge sin egen Fordeel, men han vil sørge for Begges, [og altsaa vil han tage Bonden med paa Raad, førend han ønsker at blive fri for det Forbud, der er sat ind i Crectionspatentet til Fordeel baade for Bonden og for Godseieren selv. Altsaa Forslaget er aldeles ikke forskjelligt fra Lovforslaget. Jeg begriber godt Grunden, hvorfor de Herrer ikke ere trængte ind i Forslaget (Munterhed), fordi de ikke have